

QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM CHO HỌC SINH LỚP 1 CÁC TRƯỜNG TIỂU HỌC HUYỆN GIA LÂM, THÀNH PHỐ HÀ NỘI THEO HƯỚNG PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC GIẢI QUYẾT VẤN ĐỀ

Chữ Thị Ngọc¹

Tóm tắt. Trong bối cảnh đổi mới giáo dục, năng lực giải quyết vấn đề được xác định là yếu tố then chốt trong việc phát triển tư duy và kỹ năng sống cho học sinh lớp 1. Nghiên cứu thực hiện tại 5 Trường Tiểu học huyện Gia Lâm, thành phố Hà Nội với sự tham gia của 50 cán bộ quản lý và giáo viên đã cho thấy phần lớn đội ngũ nhận thức đúng đắn về vai trò của hoạt động trải nghiệm. Tuy nhiên, vẫn tồn tại những hạn chế đáng kể trong kỹ năng tổ chức, lập kế hoạch và sự phối hợp giữa nhà trường với gia đình và xã hội. Đặc biệt, việc khai thác các hoạt động trải nghiệm để phát triển năng lực giải quyết vấn đề cho học sinh còn chưa đạt hiệu quả tối ưu. Để khắc phục những hạn chế này, bài báo đề xuất các biện pháp quản lý bao gồm: nâng cao nhận thức của giáo viên và cán bộ quản lý, tổ chức các khóa tập huấn, xây dựng kế hoạch hoạt động trải nghiệm chi tiết và tăng cường sự phối hợp giữa các lực lượng giáo dục. Đồng thời, cần triển khai hệ thống kiểm tra, đánh giá nhằm đảm bảo chất lượng và hiệu quả của các hoạt động. Những giải pháp này không chỉ hướng đến cải thiện công tác quản lý mà còn góp phần nâng cao năng lực giải quyết vấn đề cho học sinh, đáp ứng yêu cầu của công cuộc đổi mới giáo dục hiện nay.

Từ khóa: Năng lực giải quyết vấn đề, Hoạt động trải nghiệm, Giáo viên tiểu học, Quản lý giáo dục, Đổi mới giáo dục.

1. Đặt vấn đề

Trong bối cảnh giáo dục hiện đại, việc phát triển năng lực giải quyết vấn đề cho học sinh được coi là một trong những yếu tố quan trọng để giúp các em chuẩn bị tốt hơn cho cuộc sống và công việc trong tương lai. Năng lực giải quyết vấn đề không chỉ giúp học sinh có khả năng nhận diện và phân tích tình huống mà còn khuyến khích các em tìm ra các giải pháp sáng tạo và hiệu quả. Đặc biệt, đối với học sinh lớp 1, độ tuổi đầu tiên trong quá trình hình thành nhân cách và trí tuệ, việc phát triển khả năng này càng trở nên quan trọng hơn bao giờ hết.

Hoạt động trải nghiệm là một trong những phương pháp giáo dục hiệu quả để phát triển năng lực giải quyết vấn đề cho học sinh. Theo quan điểm giáo dục hiện đại, hoạt động trải nghiệm không chỉ giúp học sinh củng cố kiến thức mà còn phát triển các kỹ năng mềm, trong đó có khả năng tư duy phản biện, sáng tạo và giải quyết vấn đề. Hoạt động trải nghiệm tạo ra một môi trường học tập thực tế, giúp học sinh chủ động tham gia, rèn luyện các kỹ năng và vận dụng những gì đã học vào các tình huống thực tiễn. Đặc biệt, đối với học sinh lớp 1, việc tổ chức các hoạt động trải nghiệm có thể giúp các em nhận thức rõ hơn về bản thân, xã hội và thế giới xung quanh, đồng thời khơi gợi sự tò mò và khả năng giải quyết vấn đề một cách sáng tạo.

Huyện Gia Lâm, thành phố Hà Nội, với đặc thù là một khu vực có sự phát triển mạnh mẽ về kinh tế và cơ sở hạ tầng, cũng đồng thời phải đối mặt với những thách thức trong việc nâng cao chất lượng giáo dục. Các trường tiểu học ở đây đang nỗ lực áp dụng các phương pháp giảng dạy đổi mới, đặc biệt là trong việc phát triển các kỹ năng giải quyết vấn đề cho học sinh. Tuy nhiên, việc triển khai các hoạt động trải nghiệm

Ngày nhận bài: 25/10/2024. Ngày chỉnh sửa: 23/11/2024. Ngày nhận đăng: 15/12/2024.

¹Trường Tiểu học Văn Đức, xã Văn Đức, huyện Gia Lâm, thành phố Hà Nội

Tác giả liên hệ: Chữ Thị Ngọc. Địa chỉ e-mail: yenhungnoco@gmail.com

để phát triển năng lực giải quyết vấn đề cho học sinh lớp 1 vẫn còn gặp một số khó khăn, từ việc thiết kế các hoạt động phù hợp đến việc quản lý quá trình học tập của học sinh.

Nghiên cứu này tập trung vào việc quản lý hoạt động trải nghiệm cho học sinh lớp 1 tại các trường tiểu học huyện Gia Lâm, nhằm phát triển năng lực giải quyết vấn đề. Việc nghiên cứu và áp dụng các phương pháp quản lý hiệu quả sẽ giúp các giáo viên tổ chức các hoạt động trải nghiệm một cách có hệ thống, giúp học sinh không chỉ tiếp thu kiến thức mà còn phát triển các kỹ năng cần thiết cho cuộc sống. Đặc biệt, việc quản lý hoạt động trải nghiệm cho học sinh lớp 1 cần chú trọng đến việc thiết kế các hoạt động gắn gũi với đời sống học sinh, khuyến khích các em tham gia một cách tích cực và tự giác.

2. Hoạt động trải nghiệm với phát triển năng lực giải quyết vấn đề cho học sinh

Hoạt động trải nghiệm được xem là một phương pháp giáo dục hiệu quả trong việc phát triển năng lực giải quyết vấn đề cho học sinh, đặc biệt ở bậc tiểu học. Theo Dewey (1938), học thông qua trải nghiệm không chỉ giúp học sinh tiếp thu kiến thức một cách sâu sắc hơn mà còn rèn luyện khả năng giải quyết vấn đề thông qua việc xử lý các tình huống thực tiễn. Hoạt động trải nghiệm không chỉ dừng lại ở việc tiếp nhận thông tin, mà còn yêu cầu học sinh vận dụng kiến thức vào các tình huống cụ thể, từ đó phát triển kỹ năng giải quyết vấn đề một cách sáng tạo và linh hoạt.

Dewey (1938) khẳng định rằng việc học thông qua trải nghiệm sẽ giúp học sinh hiểu rõ bản chất của kiến thức và thực hành các kỹ năng quan trọng, như tư duy phản biện và khả năng giải quyết vấn đề. Theo ông, trải nghiệm đóng vai trò trung tâm trong quá trình học tập, giúp học sinh học cách tương tác với thực tế, từ đó rèn luyện kỹ năng giải quyết vấn đề. Bên cạnh đó, Kolb (1984) cũng nhấn mạnh rằng học sinh sẽ học tốt hơn thông qua những trải nghiệm thực tế, nơi họ được thử nghiệm, thực hành và rút ra những bài học từ các tình huống cụ thể. Kolb (1984) mô tả quá trình học tập theo chu kỳ, từ trải nghiệm thực tiễn, quan sát phản ánh, tổng hợp lý thuyết, và cuối cùng là thử nghiệm lại những lý thuyết đó. Quá trình này khuyến khích học sinh tư duy sáng tạo và giải quyết vấn đề một cách hiệu quả.

Cùng với đó, nghiên cứu của Brown & Clark (2015) đã chỉ ra rằng các hoạt động trải nghiệm giúp phát triển tư duy phản biện và khả năng giải quyết vấn đề của học sinh, thông qua việc tham gia vào các tình huống thực tế. Theo họ, những hoạt động như thí nghiệm khoa học, thực hành xã hội, hay các dự án học tập dựa trên thực tế giúp học sinh rèn luyện kỹ năng phân tích, đánh giá, và đưa ra các giải pháp sáng tạo cho các vấn đề. Các nghiên cứu này khẳng định rằng khi học sinh tham gia vào các hoạt động trải nghiệm, họ không chỉ tiếp nhận kiến thức mà còn học cách vận dụng kiến thức đó vào cuộc sống hàng ngày.

Hơn nữa, việc tổ chức các hoạt động trải nghiệm cần có sự phối hợp chặt chẽ giữa nhà trường, gia đình, và cộng đồng để tăng cường hiệu quả phát triển năng lực giải quyết vấn đề cho học sinh. Evans (2017) chỉ ra rằng sự tham gia của gia đình và cộng đồng không chỉ giúp học sinh có thêm nguồn lực và hỗ trợ, mà còn tạo ra môi trường thuận lợi để học sinh áp dụng kiến thức và kỹ năng vào các tình huống thực tế. Theo Evans, các hoạt động trải nghiệm sẽ phát huy hiệu quả tốt nhất khi có sự kết nối giữa nhà trường, gia đình và cộng đồng, giúp học sinh có cơ hội học tập tích cực và phát triển toàn diện các kỹ năng quan trọng, bao gồm năng lực giải quyết vấn đề.

Nghiên cứu của Smit et al. (2016) cũng cho rằng các hoạt động trải nghiệm giúp học sinh hình thành kỹ năng giải quyết vấn đề qua việc tự thực hiện các nhiệm vụ, thử nghiệm các giải pháp và phản hồi từ thực tế. Smit et al. (2016) chỉ ra rằng việc tổ chức các hoạt động trải nghiệm đòi hỏi giáo viên phải đóng vai trò hướng dẫn, cung cấp môi trường học tập mở, nơi học sinh có thể tương tác, thảo luận, và thực hành để rút ra bài học. Từ đó, học sinh sẽ phát triển tư duy phản biện và khả năng giải quyết vấn đề một cách tự nhiên hơn.

Bên cạnh đó, việc đánh giá và kiểm tra chất lượng của các hoạt động trải nghiệm cũng là yếu tố quan trọng để đảm bảo sự phát triển năng lực giải quyết vấn đề cho học sinh. Brown & Clark (2015) khẳng định rằng các phương pháp đánh giá truyền thống không thể đánh giá đầy đủ các kỹ năng giải quyết vấn đề mà học sinh rèn luyện thông qua trải nghiệm. Thay vào đó, cần thiết kế các công cụ đánh giá phù hợp như bảng

điểm, phiếu phản hồi, hoặc bài kiểm tra thực hành, nhằm đo lường mức độ nắm bắt kiến thức và khả năng vận dụng trong thực tế của học sinh.

Như vậy, các hoạt động trải nghiệm có vai trò quan trọng trong việc phát triển năng lực giải quyết vấn đề cho học sinh tiểu học. Những hoạt động này giúp học sinh phát triển kỹ năng tư duy phản biện, sáng tạo và khả năng vận dụng kiến thức vào thực tiễn. Để đạt hiệu quả cao nhất, cần có sự phối hợp chặt chẽ giữa nhà trường, gia đình, và cộng đồng, đồng thời đảm bảo các hoạt động trải nghiệm được tổ chức một cách khoa học, có kế hoạch rõ ràng và được đánh giá chất lượng thường xuyên.

3. Thực trạng quản lý hoạt động trải nghiệm cho học sinh lớp 1 các trường Tiểu học huyện Gia Lâm, thành phố Hà Nội theo hướng phát triển năng lực giải quyết vấn đề

3.1. Thuận lợi trong quản lý hoạt động trải nghiệm cho học sinh Lớp 1

Theo kết quả khảo sát đối với 50 cán bộ quản lý và giáo viên các trường tiểu học huyện Gia Lâm, phần lớn đều có nhận thức đúng đắn về mục đích và ý nghĩa của hoạt động trải nghiệm trong việc phát triển năng lực giải quyết vấn đề cho học sinh. Cụ thể, 90% (45/50) giáo viên và cán bộ quản lý cho biết họ nhận thức đầy đủ về tầm quan trọng của hoạt động trải nghiệm, và 85% (43/50) đồng ý rằng việc tổ chức các hoạt động này giúp học sinh rèn luyện các kỹ năng sống cần thiết, đặc biệt là kỹ năng giải quyết vấn đề. Các giáo viên và cán bộ quản lý đều hiểu rõ vai trò quan trọng của đội ngũ trong việc tổ chức và quản lý các hoạt động trải nghiệm, và đã nhận thức đúng đắn về sự cần thiết của việc phối hợp giữa nhà trường, gia đình và các tổ chức xã hội.

Công tác quản lý hoạt động trải nghiệm theo hướng phát triển năng lực giải quyết vấn đề đã được thực hiện khá nghiêm túc, đặc biệt là từ các hiệu trưởng của các trường tiểu học. 75% (38/50) giáo viên và cán bộ quản lý cho biết họ đã thực hiện tốt các công việc từ lập kế hoạch, chỉ đạo thực hiện, đến kiểm tra, đánh giá các hoạt động trải nghiệm. Trong số này, 70% (35/50) cho biết quá trình sử dụng các nguồn lực để tổ chức hoạt động trải nghiệm được đánh giá là hiệu quả, với sự tham gia đầy đủ của các yếu tố bên ngoài như cộng đồng và các tổ chức xã hội.

Đặc biệt, 80% (40/50) cán bộ quản lý và giáo viên cho rằng họ đã chú trọng công tác bồi dưỡng và nâng cao nhận thức cũng như phương pháp tổ chức các hoạt động trải nghiệm cho giáo viên. Việc này đã góp phần không nhỏ vào sự chuyển biến tích cực trong tổ chức các hoạt động trải nghiệm. 72% (36/50) giáo viên cũng cho rằng việc động viên tinh thần và khen thưởng những giáo viên đạt thành tích trong tổ chức hoạt động trải nghiệm đã giúp nâng cao hiệu quả thực hiện các hoạt động này.

3.2. Hạn chế quản lý hoạt động trải nghiệm cho học sinh Lớp 1

Mặc dù đã đạt được những kết quả khả quan, nhưng khảo sát cũng chỉ ra nhiều hạn chế trong công tác quản lý và tổ chức hoạt động trải nghiệm. Cụ thể, 25% (12/50) cán bộ quản lý và giáo viên vẫn chưa nhận thức đầy đủ về tầm quan trọng và sự cần thiết của việc tổ chức hoạt động trải nghiệm theo hướng phát triển năng lực giải quyết vấn đề. Trong khi 65% (33/50) nhận thức đúng về vai trò của hoạt động trải nghiệm, vẫn có một bộ phận chưa tiếp cận đầy đủ các thông tin về hướng dẫn tổ chức hoạt động trải nghiệm trong chương trình giáo dục phổ thông 2018. Điều này dẫn đến việc lập kế hoạch tổ chức các hoạt động trải nghiệm còn chung chung, thiếu mục tiêu cụ thể.

40% (20/50) giáo viên cho rằng kỹ năng tổ chức các hoạt động trải nghiệm của họ còn yếu, và phần lớn họ chưa có sự sáng tạo trong việc tổ chức các hoạt động này. Một số giáo viên vẫn coi hoạt động trải nghiệm như một công việc phải làm cho xong mà không chú trọng phát triển năng lực giải quyết vấn đề cho học sinh. Trong số đó, 30% (15/50) giáo viên cho biết các hoạt động trải nghiệm ở trường còn mang tính lý thuyết nhiều, thiếu các bài học thực hành, khiến học sinh ít tham gia và chỉ có một số ít học sinh thực sự tham gia tích cực. 20% (10/50) giáo viên cho rằng họ chưa chú trọng đến việc vận dụng kiến thức vào thực tế trong các hoạt động trải nghiệm.

Về mặt phối hợp giữa nhà trường, gia đình và các tổ chức xã hội, 35% (17/50) cán bộ quản lý và giáo

viên cho biết công tác này còn yếu, chưa đồng bộ và thiếu sự phối hợp chặt chẽ. Điều này dẫn đến việc các hoạt động trải nghiệm chưa đạt được hiệu quả cao, khi mà các nguồn lực bên ngoài chưa được huy động đầy đủ để hỗ trợ tổ chức các hoạt động.

Trong công tác quản lý, 50% (25/50) cán bộ quản lý và giáo viên nhận xét rằng việc kiểm tra và đánh giá các hoạt động trải nghiệm chưa rõ ràng, thiếu mục tiêu cụ thể để đánh giá kết quả phát triển năng lực giải quyết vấn đề của học sinh. Việc khen thưởng và động viên giáo viên và học sinh tham gia các hoạt động trải nghiệm chưa đủ mạnh để khuyến khích và thúc đẩy tinh thần làm việc, khiến cho các hoạt động trải nghiệm chỉ dừng lại ở mức độ hình thức và chưa đạt được kết quả như mong đợi.

Qua khảo sát, có thể thấy rằng công tác quản lý và tổ chức hoạt động trải nghiệm cho học sinh lớp 1 tại các trường tiểu học huyện Gia Lâm đã có những tiến bộ nhất định, nhưng vẫn còn nhiều vấn đề cần được cải thiện. Các hạn chế chủ yếu nằm ở việc nâng cao nhận thức của cán bộ quản lý và giáo viên về tầm quan trọng của hoạt động trải nghiệm, kỹ năng tổ chức các hoạt động trải nghiệm chưa đầy đủ, và thiếu sự phối hợp chặt chẽ giữa các lực lượng giáo dục trong việc hỗ trợ học sinh phát triển năng lực giải quyết vấn đề. Điều này đòi hỏi các biện pháp đồng bộ hơn trong công tác quản lý và tổ chức để hoạt động trải nghiệm thực sự phát huy được hiệu quả trong việc phát triển năng lực giải quyết vấn đề cho học sinh.

4. Biện pháp quản lý hoạt động trải nghiệm cho học sinh lớp 1 các trường Tiểu học huyện Gia Lâm, thành phố Hà Nội theo hướng phát triển năng lực giải quyết vấn đề

4.1. Nâng cao nhận thức cho đội ngũ cán bộ quản lý nhà trường, giáo viên, cha mẹ học sinh và các lực lượng giáo dục

Để nâng cao hiệu quả triển khai hoạt động trải nghiệm trong việc phát triển năng lực giải quyết vấn đề cho học sinh lớp 1, biện pháp đầu tiên là tăng cường nhận thức cho đội ngũ cán bộ quản lý, giáo viên, cha mẹ học sinh (CMHS) và các lực lượng giáo dục. Mục tiêu của biện pháp này là giúp tất cả các bên liên quan có một cái nhìn toàn diện về hoạt động trải nghiệm, từ đó hiểu rõ tầm quan trọng và mục đích của việc phát triển năng lực giải quyết vấn đề cho học sinh. Các bên liên quan phải nắm vững không chỉ khái niệm mà còn phương thức tổ chức và vai trò của họ trong việc hỗ trợ học sinh.

Để thực hiện biện pháp này, đầu tiên, nhà trường cần xây dựng một chương trình tuyên truyền toàn diện về hoạt động trải nghiệm, trong đó tập trung vào các khái niệm cơ bản về hoạt động trải nghiệm, mục đích và ý nghĩa của nó đối với sự phát triển của học sinh, đặc biệt là việc phát triển năng lực giải quyết vấn đề. Nội dung này sẽ được phổ biến qua các cuộc họp hội đồng giáo dục, họp phụ huynh đầu năm, và các cuộc họp chuyên môn của giáo viên. Các văn bản chỉ đạo từ cấp trên cũng sẽ được trình bày để giáo viên và phụ huynh hiểu rõ hơn về các yêu cầu và phương thức tổ chức hoạt động trải nghiệm.

Bên cạnh đó, nhà trường cần tổ chức các hội thảo, sinh hoạt chuyên đề để trao đổi và chia sẻ kinh nghiệm về việc tổ chức hoạt động trải nghiệm. Tài liệu về hoạt động trải nghiệm sẽ được phát hành qua các hình thức như tủ sách dùng chung, tờ rơi, hoặc các buổi tuyên truyền trong trường và cộng đồng. Những hội thảo này sẽ giúp đội ngũ giáo viên, CMHS và các lực lượng giáo dục khác hiểu rõ về vai trò của mình trong việc triển khai hoạt động này, từ đó góp phần vào sự phát triển năng lực giải quyết vấn đề cho học sinh.

Biện pháp này cũng đòi hỏi sự phối hợp giữa nhà trường và chính quyền địa phương trong việc tuyên truyền và hỗ trợ các hoạt động giáo dục. Chính quyền có thể hỗ trợ nhà trường trong việc tổ chức các chiến dịch truyền thông và cung cấp tài liệu về các nghị quyết giáo dục tiểu học, cũng như phát triển năng lực giải quyết vấn đề cho học sinh. Nhà trường cũng cần khuyến khích giáo viên tham gia nghiên cứu khoa học và sáng kiến kinh nghiệm, từ đó đưa ra những giải pháp sáng tạo trong việc tổ chức hoạt động trải nghiệm.

4.2. Tập huấn đội ngũ giáo viên, phát triển năng lực thiết kế, tổ chức hoạt động trải nghiệm cho học sinh lớp 1 theo hướng phát triển năng lực giải quyết vấn đề

Một biện pháp quan trọng để phát triển năng lực giải quyết vấn đề cho học sinh lớp 1 là tổ chức các khóa tập huấn nhằm nâng cao năng lực thiết kế và tổ chức hoạt động trải nghiệm cho đội ngũ giáo viên. Trong

các buổi tập huấn này, giáo viên sẽ được hướng dẫn cách thiết kế và tổ chức các hoạt động học tập phù hợp với đặc điểm và nhu cầu của học sinh lớp 1, đồng thời đáp ứng yêu cầu của chương trình giáo dục Tiểu học mới. Mục tiêu là giúp học sinh phát triển khả năng giải quyết vấn đề một cách tự nhiên và hiệu quả thông qua các hoạt động trải nghiệm.

Quá trình tập huấn sẽ diễn ra dưới nhiều hình thức như các buổi sinh hoạt tổ chuyên môn, các cuộc họp với Ban đại diện CMHS và các buổi nói chuyện chuyên môn với các chuyên gia giáo dục. Các giáo viên sẽ được chia sẻ kinh nghiệm và học hỏi lẫn nhau, đồng thời có cơ hội thực hành và áp dụng các phương pháp giảng dạy sáng tạo trong các buổi dạy học. Đồng thời, giáo viên cần được khuyến khích tham gia nghiên cứu khoa học, viết sáng kiến kinh nghiệm, và tham gia các buổi dạy minh họa để nâng cao trình độ chuyên môn.

Để thực hiện biện pháp này, các giáo viên cần có sự nhiệt huyết và tích cực tham gia vào các hoạt động bồi dưỡng. Các nhà quản lý giáo dục sẽ phải cung cấp tài liệu, ví dụ minh họa và các công cụ hỗ trợ để giáo viên dễ dàng áp dụng trong giảng dạy. Việc này cũng cần có sự hỗ trợ về tài chính để đảm bảo các buổi tập huấn và hội thảo có thể diễn ra thường xuyên, giúp giáo viên tiếp cận các phương pháp giảng dạy mới và nâng cao kỹ năng chuyên môn.

4.3. Quản lý xây dựng chương trình, kế hoạch hoạt động trải nghiệm cho học sinh lớp 1 theo hướng phát triển năng lực giải quyết vấn đề

Biện pháp này nhằm xây dựng chương trình và kế hoạch hoạt động trải nghiệm cho học sinh lớp 1, từ đó giúp học sinh phát triển năng lực giải quyết vấn đề. Chương trình này phải phù hợp với yêu cầu của chương trình giáo dục hiện hành và có tính khả thi trong việc triển khai tại các nhà trường. Mục tiêu của biện pháp này là tạo ra các hoạt động học tập hấp dẫn, giúp học sinh vừa phát triển khả năng giải quyết vấn đề, vừa nâng cao chất lượng giáo dục.

Để thực hiện biện pháp này, nhà trường cần tiến hành nghiên cứu các văn bản chỉ đạo từ các cấp, bao gồm các hướng dẫn của Sở Giáo dục và Đào tạo, Phòng Giáo dục và Đào tạo, và các khung chương trình của Bộ Giáo dục và Đào tạo. Sau khi có được các hướng dẫn này, nhà trường cần phân bổ nguồn lực cho từng hoạt động trải nghiệm, đồng thời xây dựng kế hoạch cụ thể, xác định mục tiêu và cách thức tổ chức các hoạt động.

Một bước quan trọng trong việc xây dựng kế hoạch là huy động sự tham gia của các giáo viên, tổ chức Đoàn thanh niên, Đội thiếu niên, và Ban đại diện CMHS. Các giáo viên sẽ đóng góp ý kiến về thực trạng đội ngũ và chất lượng học sinh lớp 1, từ đó đưa ra những phương án triển khai các hoạt động trải nghiệm. Ngoài ra, nhà trường cũng cần phối hợp với các tổ chức và các lực lượng giáo dục khác để triển khai các hoạt động giải quyết vấn đề, kết hợp với các môn học khác như Toán, Tiếng Việt và Tự nhiên - Xã hội. Việc này sẽ giúp tạo ra môi trường học tập tích cực và toàn diện cho học sinh.

Để đảm bảo việc triển khai các hoạt động trải nghiệm đạt hiệu quả, nhà trường cần lên kế hoạch chi tiết cho từng giai đoạn, từ việc chuẩn bị đến đánh giá kết quả. Các giáo viên sẽ thực hiện công việc phân bổ thời gian học tập và các nguồn lực cho các hoạt động trải nghiệm sao cho hợp lý và khoa học nhất.

4.4. Quản lý tổ chức thực hiện các hoạt động trải nghiệm cho học sinh lớp 1 theo hướng phát triển năng lực giải quyết vấn đề

Để hiện thực hóa kế hoạch đã xây dựng và huy động tối đa các lực lượng giáo dục trong và ngoài trường tham gia tổ chức các hoạt động trải nghiệm cho học sinh lớp 1 theo hướng phát triển năng lực giải quyết vấn đề, cần phải phát huy sức mạnh tập thể và tăng cường các điều kiện cần thiết để tổ chức các hoạt động trải nghiệm một cách thuận lợi và hiệu quả. Việc xác định rõ trong các cuộc họp hội đồng rằng trách nhiệm tổ chức hoạt động trải nghiệm là của toàn thể hội đồng sư phạm nhà trường, bao gồm đội ngũ cán bộ quản lý, giáo viên và nhân viên trong trường là rất quan trọng. Bên cạnh đó, cần phân công các thành viên trong Ban Giám hiệu phụ trách triển khai hoạt động trải nghiệm, kiện toàn Tổ Chuyên môn, phân công giáo viên chủ nhiệm, giáo viên giảng dạy các môn chuyên, tổng phụ trách Đội dựa trên năng lực và nguyện vọng của

giáo viên cũng như học sinh. Sau đó, cần giao trách nhiệm cụ thể cho từng giáo viên và phối hợp các thành viên tổ chức các hoạt động trải nghiệm theo các chủ đề đã xây dựng.

Ngoài việc tổ chức các hoạt động trải nghiệm trong lớp học, cần mời phụ huynh học sinh tham gia vào việc xây dựng kế hoạch tổ chức hoạt động trải nghiệm cho trường và lớp. Việc xác định rõ cơ chế phối hợp các lực lượng trong và ngoài nhà trường là cần thiết để triển khai hoạt động trải nghiệm cho học sinh lớp 1. Các hoạt động trải nghiệm phải gắn liền với các môn học, rèn luyện đạo đức, kỹ năng sống cho học sinh. Các giáo viên có trách nhiệm chính trong việc soạn bài và tổ chức hoạt động cho học sinh tham gia, đồng thời phải phối hợp với các giáo viên khác để thực hiện một cách hiệu quả.

Một yếu tố quan trọng là các giáo viên cần chú ý đến việc quản lý học sinh về nền nếp, thái độ tham gia và đảm bảo an toàn trong quá trình tham gia hoạt động. Điều này giúp phát triển năng lực giải quyết vấn đề của học sinh một cách nhẹ nhàng, tự nhiên và hiệu quả, tránh tạo ra những áp lực tinh thần cho học sinh, gây phản tác dụng trong giáo dục.

4.5. Tăng cường kiểm tra, đánh giá hoạt động trải nghiệm cho học sinh lớp 1 theo hướng phát triển năng lực giải quyết vấn đề

Việc kiểm tra và đánh giá hoạt động trải nghiệm là một biện pháp quan trọng giúp đảm bảo chất lượng của các hoạt động này. Việc tăng cường kiểm tra, đánh giá sẽ giúp thu thập thông tin cụ thể về những ưu điểm và hạn chế trong quá trình tổ chức hoạt động, qua đó kịp thời có biện pháp khen thưởng, tư vấn hoặc hỗ trợ để điều chỉnh các sai lệch. Điều này sẽ giúp các hoạt động được thực hiện đúng hướng và có chất lượng. Ngoài ra, việc đánh giá cũng tạo cơ sở cho các quyết định quản lý trong việc thực hiện công tác thi đua, khen thưởng, từ đó tạo động lực thúc đẩy việc tham gia các hoạt động trải nghiệm của giáo viên, học sinh và các lực lượng tham gia.

Để thực hiện biện pháp này, cần xây dựng tiêu chí kiểm tra và thang đánh giá rõ ràng về các hoạt động trải nghiệm theo hướng phát triển năng lực giải quyết vấn đề. Việc kiểm tra phải được thực hiện toàn diện, bao gồm kiểm tra từ khâu chuẩn bị hoạt động, triển khai hoạt động cho đến đánh giá kết quả sau khi hoạt động kết thúc. Bên cạnh đó, cần xây dựng lực lượng kiểm tra gồm Ban Giám hiệu, tổ trưởng chuyên môn và giáo viên. Các hình thức kiểm tra cần được đa dạng hóa để tạo ra một hệ thống đánh giá khách quan và chính xác.

Đánh giá cần chú trọng vào việc nhận xét kết quả tham gia của học sinh, những năng lực đã được bộc lộ và những hạn chế cần khắc phục. Việc này có thể thực hiện qua các hình thức đánh giá tập thể, nhóm hoặc cá nhân. Ban Giám hiệu sẽ kết hợp kiểm tra trực tiếp với việc sử dụng kết quả kiểm tra của các tổ chuyên môn để đánh giá giáo viên. Qua đó, giáo viên cũng sẽ nhận được phản hồi về cách thức tổ chức hoạt động trải nghiệm và khả năng phát triển năng lực giải quyết vấn đề của học sinh.

4.6. Quản lý việc huy động và sử dụng các nguồn lực trong và ngoài nhà trường tham gia hoạt động trải nghiệm cho học sinh lớp 1 theo hướng phát triển năng lực giải quyết vấn đề

Việc huy động và sử dụng các nguồn lực trong và ngoài nhà trường là một biện pháp quan trọng trong việc tổ chức hoạt động trải nghiệm cho học sinh lớp 1. Cần đảm bảo khai thác và sử dụng có hiệu quả các nguồn lực của nhà trường và cộng đồng để phục vụ tốt các hoạt động trải nghiệm cho học sinh lớp 1, đặc biệt là các hoạt động nhằm phát triển năng lực giải quyết vấn đề. Huy động các lực lượng tham gia một cách tích cực sẽ tạo ra sự hào hứng, tự giác trong hoạt động của giáo viên, học sinh và các lực lượng tham gia.

Hiệu trưởng và các cán bộ quản lý cần thực hiện tốt công tác giám sát việc tổ chức các hoạt động trải nghiệm cho học sinh lớp 1 theo hướng phát triển năng lực giải quyết vấn đề, đảm bảo đúng nội dung chương trình giáo dục của cấp học. Việc chỉ đạo các tổ, khối chuyên môn hướng dẫn giáo viên triển khai các hoạt động trải nghiệm trong các môn học là rất cần thiết. Các phương pháp dạy học mới như "Bàn tay nặn bột", "Dạy học Mỹ thuật Đan Mạch" hay "Giải quyết tình huống trong môn Đạo đức" cũng sẽ giúp học sinh tham gia vào các hoạt động trải nghiệm một cách sáng tạo và hiệu quả hơn. Học sinh sẽ được tham gia vào các

hoạt động thực hành, khám phá kiến thức và vận dụng vào thực tế cuộc sống, từ đó hình thành và phát triển các kỹ năng giải quyết vấn đề.

Việc huy động các nguồn lực từ cộng đồng và các tổ chức bên ngoài nhà trường cũng đóng vai trò quan trọng trong việc tổ chức các hoạt động trải nghiệm phong phú, đa dạng, giúp học sinh phát triển toàn diện năng lực của mình.

5. Kết luận

Qua quá trình nghiên cứu và khảo sát về việc quản lý hoạt động trải nghiệm cho học sinh lớp 1 tại các trường tiểu học huyện Gia Lâm, có thể thấy rằng, mặc dù đã có những tiến bộ nhất định trong việc tổ chức và triển khai các hoạt động này, nhưng vẫn còn một số vấn đề cần được cải thiện. Các giáo viên và cán bộ quản lý đã nhận thức rõ tầm quan trọng của hoạt động trải nghiệm đối với việc phát triển năng lực giải quyết vấn đề cho học sinh. Tuy nhiên, vẫn còn một bộ phận giáo viên thiếu sự sáng tạo và kỹ năng tổ chức các hoạt động này một cách hiệu quả. Đồng thời, sự phối hợp giữa nhà trường, gia đình và các tổ chức xã hội cũng chưa thật sự đồng bộ và chặt chẽ, dẫn đến một số hoạt động chưa phát huy được hiệu quả cao.

Để khắc phục những hạn chế này, cần triển khai một số biện pháp đồng bộ, trong đó trọng tâm là nâng cao nhận thức và bồi dưỡng kỹ năng tổ chức hoạt động trải nghiệm cho đội ngũ cán bộ quản lý và giáo viên, đồng thời cải thiện sự phối hợp giữa các bên liên quan như gia đình và cộng đồng. Việc áp dụng các phương pháp tổ chức phù hợp, khuyến khích sự sáng tạo và chủ động tham gia của học sinh sẽ giúp các hoạt động trải nghiệm không chỉ dừng lại ở việc cung cấp kiến thức mà còn là cơ hội để học sinh rèn luyện kỹ năng giải quyết vấn đề, từ đó phát triển toàn diện về tư duy và năng lực cá nhân.

Đặc biệt, sự tham gia tích cực của gia đình và cộng đồng sẽ tạo nên một môi trường học tập phong phú, giúp học sinh phát triển khả năng tư duy phản biện và sáng tạo, góp phần vào việc hình thành các kỹ năng sống thiết yếu cho các em trong tương lai. Do đó, việc quản lý và tổ chức hoạt động trải nghiệm cần tiếp tục được chú trọng và cải tiến, nhằm giúp học sinh lớp 1 tại huyện Gia Lâm phát triển toàn diện và chuẩn bị tốt cho các giai đoạn học tập tiếp theo.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Bộ Giáo dục & Đào tạo (2018), Chương trình giáo dục phổ thông, HĐTN và HĐTN hướng nghiệp, Ban hành kèm thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT.
- [2] Bộ Giáo dục & Đào tạo (2018), Kỹ năng xây dựng và tổ chức các hoạt động trải nghiệm trong trường Tiểu học. Nhà xuất bản Đại học Sư phạm Hà Nội.
- [3] Bộ Giáo dục & Đào tạo (2015), Chương trình Giáo dục -Chương trình tổng thể, Ban hành kèm theo Thông tư 32/2018/TT-BGDĐTban hành Chương trình giáo dục phổ thông, ngày 28 tháng 12 năm 2018.
- [4] Brown, T. & Clark, T. (2015). Learning from Experience: The Impact of Experiential Learning on Students' Critical Thinking and Problem-Solving Skills. *Journal of Experiential Education*, 38(1), 11-27.
- [5] Dewey, J. (1938). *Experience and Education*. Macmillan. Evans, M. (2017). The Role of School-Community Partnerships in Promoting Student Learning and Development. *International Journal of Educational Research*, 85, 16-26.
- [6] Kolb, D. A. (1984). *Experiential Learning: Experience as the Source of Learning and Development*. Prentice Hall.
- [7] Smit, B., et al. (2016). Enhancing Problem-Solving Skills through Experiential Learning in Primary Education. *Journal of Educational Research*, 109(3), 273-285.
- [8] H.Koontz và các tác giả: Những vấn đề cốt yếu của quản lý, Nhà xuất bản khoa học kỹ thuật, Hà Nội, 1994.
- [9] Nguyễn Thi Thu Hiền (2017), Quản lý HĐNST trong dạy học các môn khoa học xã hội ở các trường THCS quận Bắc Từ Liêm thành phố Hà Nội, luận văn thạc sĩ, Đại học Sư phạm Hà Nội.

ABSTRACT**Management of experiential activities for Grade 1 students at primary schools in Gia Lam district, Hanoi, towards developing problem-solving skills**

In the context of educational reform, problem-solving skills are identified as a key factor in fostering critical thinking and life skills for Grade 1 students. A study conducted at five primary schools in Gia Lam District, Hanoi, involving 50 administrators and teachers, revealed that the majority of educators have a clear understanding of the role of experiential activities. However, there remain significant limitations in organizational skills, planning, and coordination between schools, families, and the community. Specifically, the use of experiential activities to develop problem-solving skills has not been fully optimized. To address these limitations, the study proposes management solutions, including raising awareness among teachers and administrators, organizing training workshops, developing detailed experiential activity plans, and enhancing collaboration among educational stakeholders. Additionally, a system of monitoring and evaluation is recommended to ensure the quality and effectiveness of these activities. These solutions aim to improve management practices while also enhancing students' problem-solving skills, meeting the demands of contemporary educational reform.

Keywords: *Problem-solving skills, Experiential activities, Primary school teachers, Educational management, Educational reform..*